

ÚJ MAGYAR FÜVÉSZKÖNYV

MAGYARORSZÁG HAJTÁSOS NÖVÉNYEI

Ábrák

Új magyar fűvészkönyv

Magyarország hajtásos növényei

Ábrák

Szerkesztette:

Király Gergely – Virók Viktor – Molnár V. Attila

Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság

2011

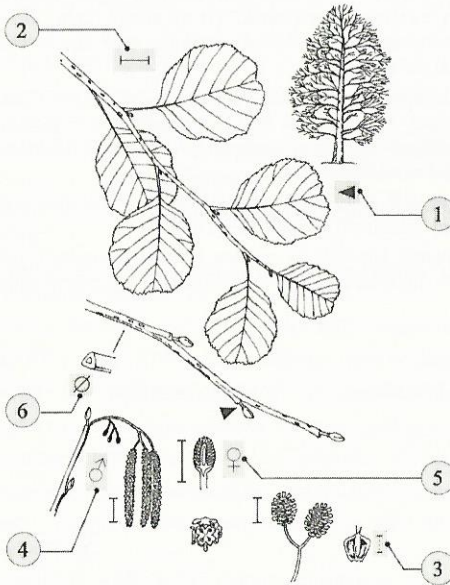
Bevezető

Az *Új magyar fűvészkönyv* második kötetében 2001 és 2011 között kifejezetten e könyvhöz készült, eddig nem publikált növényrajzok szerepelnek. Bemutatásra kerülnek a hazánk területén vadon előforduló őshonos és behurcolt fajok, emellett a termesztett fajok közül is szerepelnek a fontosabb gazdasági növények, valamint a rendszeresen és/vagy tartósan elvaduló haszon- és dísnövények. Arra törekedtünk, hogy az első kötet határozókulcsaiban szereplő összes fajt bemutassuk, viszont a megjegyzésekben szereplő fajokról (ritka adventívek, bizonytalan előfordulású vagy bizonytalan taxonómiai helyzetű növények) nem készült ábra. Nem törekedhettünk az infraszpecifikus taxonok mindegyikének ábrázolására sem. A fenti esetek némelyikében akkor tettünk kivételt, ha különösen indokoltnak tartottuk (például rajz alapján jól megkülönböztethető alfajok).

A kötet munkálatai során az alábbi fontosabb irányelveket követtük:

Minden fajhoz készült habitusrajz és/vagy a hajtásrendszer jellemző részletét ábrázoló rajz. Emellett megtalálhatók az azonosítás szempontjából fontos részletek kinagyított ábrái. A mikroszkopikus bélyegek csak abban az esetben szerepelnek, ha azok szükségesek a pontos azonosításhoz, illetve ha a különbségek tusrajzon megjeleníthetőek voltak.

Az ábrákon használt grafikus jelek és a szöveges információk magyarázata

① Differenciális bélyeg

② 1 cm-es méretvonal

③ 1 mm-es méretvonal

④ Porzós virág(zat)

⑤ Termős virág(zat)

⑥ Keresztmetszet

Ⓘ Sorszám

Ⓙ Tudományos név

Ⓜ Magyar név

Ⓥ Magasság

Ⓦ Életforma

Ⓧ Virágzási idő (hónapok)

115. *Alnus glutinosa* – Mézgás éger

Ⓘ 115. Ⓙ *Alnus glutinosa* Ⓜ. 3–4. Ⓥ 15–35 m. Ⓦ M. Ⓧ 3–4. Ⓧ III

A részletrajzok mellett található méretvonalak segítik az ábrázolt növényi rész méretének meghatározását. Nem található méretvonal, ha annak mérete egy másik részletrajzról egyértelműen meghatározható. A folyamatos vonal 1 centimétert, a szaggatott vonal 1 millimétert jelöl. Azokban az esetekben, amikor ettől eltérő mértékegységet használunk, annak megnevezése a méretvonal mellett szerepel (10 μm , 0,1 mm, 10 cm).

A növényrajzon szereplő nyilak a taxonok differenciális bélyegeire mutatnak, ezzel is segítve a határozást. E bélyegek alatt a hasonló megjelenésű taxonoktól történő elkülönítést segítő, rajzos formában ábrázolható ismérveket értjük. Az ábrákon ezen jellegzetességekre mutatva (az ésszerűség határait figyelembe véve) általában 1–4 nyilat helyeztünk el, míg a különösen jellegzetes, összetéveszthetetlen fajok esetében nem alkalmaztunk nyilakat. Egyes habitusrajzokon a hajtást a könnyebb ábrázolhatóság érdekében elmentesttük. Abban az esetben, ha a teljes hajtást bemutatjuk, a metszés mellett kereszt szerepel, ahol pedig a hajtásból (vagy más növényi részből) egy részlet hiányzik, ott a metszés mellett kettős keresztet tüntettünk fel. A nehezen azonosítható részletábrák mellett rövidítés található, mely az azonosítást segíti (az alkalmazott rövidítések magyarázata az előzőekben található). Ugyanezt a szerepet tölti be, amikor folyamatos vonal köti össze a részletrajzot a habitussal, ez esetben azt is érzékeltetni kívántuk, hogy a részlet a növény mely részéről lett kinagyítva. Amennyiben több infraszpecifikus taxon szerepel egy rajzon, ezek nevét (a rendszertani egység feltüntetése nélkül) szerepeltetjük az ábrán.

A taxonok bemutatásának sorrendje az első kötetét („Határozókulcsok”) követi, ezen akkor sem változtattunk, ha az újabb kutatások nyomán a rendszertani besorolás megváltozott. A könnyebb kereshetőség érdekében a rajzok alatt található szöveges mező első helyén szerepel az adott taxon első kötetben szereplő sorszáma. Ez után következik az (első kötetben szereplővel azonos) tudományos, majd magyar név, a termet centiméterben vagy méterben, az életforma és jellemző virágzási idő (ez utóbbi szerkesztési okok miatt az első kötetből eltérően arab számmal szerepel).

Az auktorneveket helyszűke miatt mellőztük. A természetesebb fászfajú fajok esetében a magasság adatai nem centiméterben, hanem méterben szerepelnek, ezt az adatok után álló „m.” rövidítés is jelzi. A nemzetségek tudományos és magyar nevét csak a génusz első faja és minden oldal első faja esetében írtuk ki, a továbbiaknál rövidítettük.

Az egyes rajzok szerzőinek (rajzolóinak) felsorolása a kötet 6–7. oldalán található. A listában szerzőnként az egyes rajzok sorszáma szerepel. Amennyiben egy taxon rajzán több grafikus is dolgozott, mindkettőjük neve után megtalálható az adott sorszám. A rajzok elkészítésében közreműködő botanikusok felsorolása a 7. oldalon található.

A kötet 13–15. oldalain szerepeltetjük az első kötetben megtalált hibák közül azokat, melyek akadályozzák vagy nehezítik a határozást és így feltétlenül javítást igényelnek.

Örömmel és köszönettel vesszünk a kötettel kapcsolatos minden kritikai észrevételt, jobbító szándékú javaslatot (Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, H-3758 Jósvafő, Tengersizem oldal 1., hatarazo.anp@t-online.hu).

Király Gergely

Virók Viktor

Molnár V. Attila